

Управління фінансово-кредитними системами та соціально-гуманітарна компонента їх розвитку

Management of financial and credit systems and the socio-humanitarian component of their development

DOI: [10.26565/2786-4995-2024-1-06](https://doi.org/10.26565/2786-4995-2024-1-06)

УДК 69.05

Обухова Наталія

кандидат технічних наук, доцент

Навчально-науковий інститут «Каразінський банківський інститут»

Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна

майдан Свободи, 4, Харків, 61022, Україна

e-mail: natalia.obukhova@karazin.ua

ORCID ID: [0000-0001-9777-7155](https://orcid.org/0000-0001-9777-7155)

Давиденко Оксана

кандидат технічних наук, доцент

Навчально-науковий інститут «Будівельної та цивільної інженерії»

Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова,

вул. Маршала Бажанова, 1, Харків, 61002, Україна

e-mail: oks.oks730@gmail.com

ORCID ID: [0000-0002-5217-4411](https://orcid.org/0000-0002-5217-4411)

Технології адаптивного управління як механізм забезпечення стабільності функціонування девелопменту компаній

Анотація. В даній статті встановлено сутність технологій, характеристика та аналіз фаз реалізації бізнес-процесів в проєктній діяльності при адаптивному управлінні. Важливим при адаптивному управлінні стає структуризація проєкту, виділення головних задач на основі теорії систем та розробки функціональної системи управління проєктом в цілому.

Необхідно розглядати діяльність девелоперських компаній комплексно, спираючись на організаційну структуру через складання реальних планів, заснованих на знаннях всіх фахівців – виконавців робіт. Діяльність компаній чітко структурується на процеси, які в свою чергу розподілені на функції. При цьому всі учасники будь-якої проєктної діяльності являються основними елементами структури компанії, оскільки вони забезпечують практичну реалізацію ідеї та концепції. Виявлені сьогоднішні проблеми при організації та управлінні девелоперських компаній, що виникають за умов функціонування бізнес-процесів.

Адаптивне управління характеризується вибором стратегії фінансування діяльності компаній. Та полягає в тому, щоб шляхом визначених дій, забезпечувати закриття потреб у фінансуванні та перехід від поточної структури капіталу до майбутньої. В цій ситуації відбувається одночаскове і паралельне використання різних джерел і схем фінансування.

Авторами зазначено формування механізмів стабільного функціонування компаній через процесний підхід. Навколишнє середовище має вплив на здійснення будь-якого проєкту: необхідно вміти визначити, розрахувати та приймати до уваги впливи: економічні, соціальні, фінансові, управлінські, технологічні, технічні та терміни виконання, тобто зовнішнє та внутрішнє середовище. У визначених умовах кожне з таких впливів може виявитися критичним для проєкту і привести його до ліквідації.

В статті відзначено, що вся інформація від усіх відповідальних за бізнес-процеси формується в єдину модель галузі, що забезпечує стабільне функціонування.

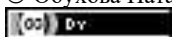
Автори важливе місце приділяють інформаційній системі управління, обліку, аналізу виконання проєктів, актуалізації проблем оперативних планів та професіоналізму фахівців.

Пропонуються нові підходи та удосконалена методологія забезпечення стабільності функціонування компаній з використанням адаптивного управління.

Ключові слова: адаптивне управління, процесний підхід, бізнес-процеси, проєктна діяльність, девелоперські компанії.

Формул.:0, рис.:4, табл.:0, бібл.:15

Для цитування: Обухова Н., Давиденко О. Кредитування в банківській системі в умовах воєнного стану. Фінансово-кредитні системи: перспективи розвитку. №1(12) 2024. С. 60-69. DOI: <https://doi.org/10.26565/2786-4995-2024-1-06>

Вступ. Адаптивними системами автоматизованого управління називаються системи у яких змінюється алгоритм управління з метою збереження показників якості при довільному зміщенні характеристик керованого об'єкта та зовнішніх умов [1].

В рамках будь-якої компанії комплексний підхід до бізнес-процесів в компанії полягає в характеристиці, аналізу та реорганізаційних заходів, тобто:

- в підвищенні результативності і ефективності процесів для забезпечення компанії конкурентоспроможним майбутнім;

- будь-яка діяльність представляє собою процеси у часі;

- необхідно вирішувати не окремі проблеми в діяльності, завдяки організаційно-управлінським заходам, але і ліквідувати причини виникнення цих проблем (зниження варіацій процесів)- це нова філософія управління;

- більшість проблем виникає на межі між підрозділами, їх можна усувати, тільки розглядаючи діяльність як процес.

Всі ці фактори приводять до того, що при впровадженні процесного підходу-адаптивного управління характеристика та аналіз діяльності підрозділів представлена в вигляді процесів[2,15].

Схема проходження потоків інформації, документів між операційними процесами та роботами може бути використана при створенні і автоматизації документообігу компанії.

В залежності від завдань, моделі на схемах на будь-яких об'єктах можуть бути відображені у вигляді:

- управління бізнес-процесом;

- процесів виконуваних робіт;

- потоків інформації (документообіг);

- потоків матеріальних ресурсів.

Основний текст.

Фактор часу та своєчасне фінансування має вплив на впровадження адаптивної системи.

Механізми адаптивного управління ми можемо спостерігати у діяльності девелоперських компаній в галузі будівництва. В полі діяльності компанії знаходиться комплекс об'єктів різного призначення. Діяльність компанії чітко структурована на процеси, які в свою чергу розподілені на функції. Межі цих процесів чітко визначені[3].

Створюються такі умови, як покращення координації між учасниками, відділами та службами компанії; ефективно управління ресурсами; систематизація процесів планування та контролю при виконанні планів; покращення аналітичної роботи; зниження ризиків за проектами; скорочення витрат та витрат компаній[4].

Положення «Про інвестиційну діяльність» із внесеними змінами дозволяють в певній мірі своєчасно регулювати та координувати девелоперську діяльність. Термінологія: проектна діяльність або управління проектами будь-якої компанії стає актуальною при формуванні та аналізі механізмів стійкості компанії та отримання доходів від реалізації проектів.

Аналіз дослідження та постановка завдання.

Процесом реалізації проектів (девелопментом) займаються компанії, які інвестують кошти та/або керують підприємницькою діяльністю з отриманням очікуваної комерційної вигоди. Підходів до розгляду девелоперської діяльності в багатьох авторів різноманітне.

Наприклад Б. Пейзер та Б. Фрей в «Професійному девелопменті нерухомості», Шинкарук Л.В. та інші «Організація проектної діяльності», Г.О. Бардиш «Проектне фінансування» висвітлювали різноманітні аспекти «девелопмента» та механізмів проектної діяльності [2,6,7].

Підготовка й реалізація проектів - складний й ризиковий вид діяльності для всіх учасників.

Девелопер (проектний менеджер, управлінець) отримує свій прибуток від створення об'єктів нерухомості (девелопменту), він очолює будівництво, керує процесами, беручи на себе ризики. Головне завдання девелопера полягає в тому, щоб досягти максимального збільшення вартості проекту.

Взагалі то він виступає як:

- автор ідеї та вибору концепції проекту, ще на стадії проектування (при врахуванні термінів будівництва та можливих змін на ринку за певний період);
- фахівець з відчуження земельної ділянки під забудову;
- маркетолог з вибору стратегії, яка позиціонує та подальше просуває об'єкти;
- організатором проектування об'єктів нерухомості (з ліцензованими фахівцями);
- наймачем генпідрядника з ліцензією, який керує нерухомістю (за потреби);
- особисто фінансує або залучає, у разі потреби, здійснює кредитування інвестиційних проектів.

Учасники будь-якої проектної діяльності – є основними елементами структури компанії, тому що вони забезпечують практичну реалізацію ідеї та концепції[8].

Архітектурно-планувальні рішення обов'язково приймаються до уваги з визначенням категорії об'єкта, наприклад (багатофункціональні комплекси з насиченою інфраструктурою) це одна з останніх сучасних тенденцій.

Багатофункціональний комплекс - об'єкт (або декілька об'єктів) нерухомості, що поєднує в собі приміщення двох або більше експлуатаційних призначень (магазини, офісні площі, розважальні заклади), вони можуть виконувати комерційні і житлові функції[9]. Наприклад є градація на «бізнес-клас» і «бізнес-еліт», при цьому урахована інфраструктура; загальна, корисна площа, кількість квартир, коефіцієнт заповнення квартир, паркінгу.

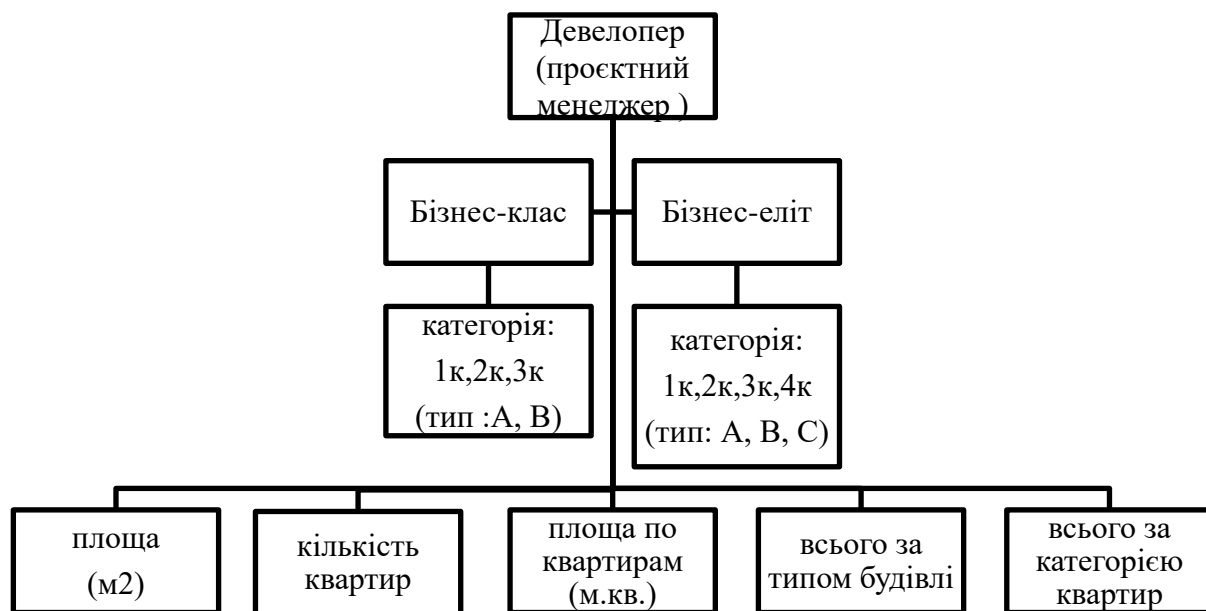

Рисунок 1. Блок-схема характеристик комплексу за призначенням

Figure 1. Block diagram of the characteristics of the complex by purpose

Джерело: побудовано авторами за результатами власного дослідження та даних джерел[4,6,7,8,9]

Складнощі в діяльності компаній існують - це може помилковий вибір концепції та зонування по функціонуванню об'єкта, невдалі проектні рішення з прокладки інженерних мереж, важкість в плануванні потоків відвідувачів-логістичні послуги.

Успішна діяльність компанії залежить від інвестиційного клімату та процесний підхід до роботи "девелопера", яке націлено на створення ефективних бізнес - структур та механізмів управління організаційними підрозділами компанії.

При адаптивному управлінні дуже часто впроваджуються різні методології бізнес-процесів.

В наш час в компаніях впроваджуються різні методології ведення проєктів, пов'язаних зі зміною бізнес-процесів, існуючих компаній. Відзначимо методологію «Хаммера і Чампі», відома як «реінжиніринг бізнес-процесів». Реінжиніринг по «Хаммеру та Лампі» – це «фундаментальні переосмислення і радикальне перепроєктування ділових процесів для досягнення різких, стрибкоподібних покращень в техніко-економічних показниках діяльності компанії, таких як вартість, якість, сервіс і темпи».

Основою вказаного підходу є розгляд діяльності організації «з чистого аркушу» і розробка нових більш ефективних бізнес-процесів. Існують методології, які сформовані приватними компаніями, з методологією по впровадженню систем автоматизації, наприклад компанія Rational Software. Але впровадження методологій, як зазначають фахівці з проєктної діяльності, являється тільки інструментом адаптивного управління.

Результати досліджень.

На практиці, говорячи за стабільне функціонування компанії, при впровадженні адаптивного управління через процесний підхід важливо спиратися на організаційну структуру та розглядати діяльність комплексно.

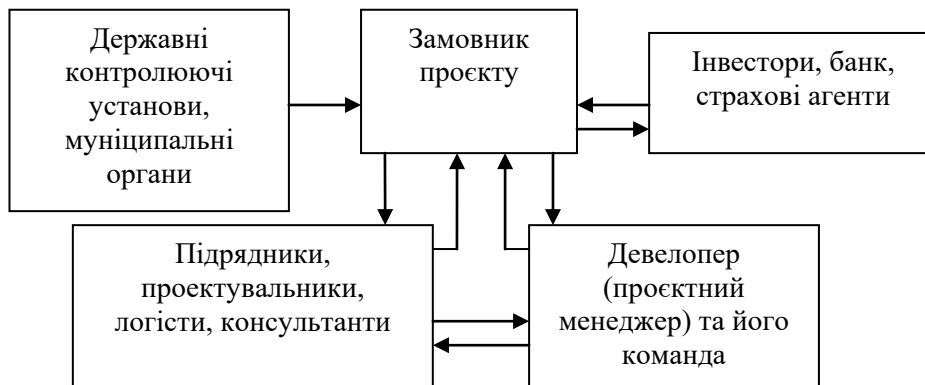

Рисунок 2. Принципова схема взаємозв'язку учасників проєкту

Figure 2. Schematic diagram of the relationship between project participants

Джерело: за результатами власного дослідження та даних [4,6,9,15]

В наведеному прикладі принципової схеми та літературних джерел [2,стор.36] ми бачимо можливий зв'язок основних функцій з учасниками проєкту.

Девелопер повинен урахувати можливості залучення джерел фінансування, їх склад, структуру, ринкову вартість в ході фінансування проєктів, тобто фінансових взаємовідносин між учасниками. Запропонувати ефективний варіант схеми фінансування. Стратегія фінансування полягає в тому, щоб шляхом визначених дій, забезпечувати закриття потреб у фінансуванні та перехід від поточної структури капіталу до майбутньої, за можливістю оптимальної. При в цьому відбувається одночасткове і паралельне використання різних джерел і схем фінансування.

Навколишнє середовище має вплив на здійснення будь-якого проєкту. Наприклад в будівельному проєкті необхідно вміти визначити і розрахувати: усі види статичних і динамічних навантажень на конструкції споруджень та врахувати впливи: економічні, соціальні, фінансові та інше. У визначених умовах кожне з таких впливів може виявитися критичним для проєкту і привести його до ліквідації.

Важливим при адаптивному управлінні стає структуризація проєкту, виділення головних задач на основі теорії систем та розробки функціональної системи управління проєктом в цілому (стратегічне управління) та його розвиток (тактичне та операційне управління)[10].

Важливо згадати формування методологічних засад в «Project Management». На удосконаленій нами схемі з прив'язкою проєкту з будівельного напрямку, ми побачимо деталізацію фаз проєкту, з виділенням вузлових задач [11,12].

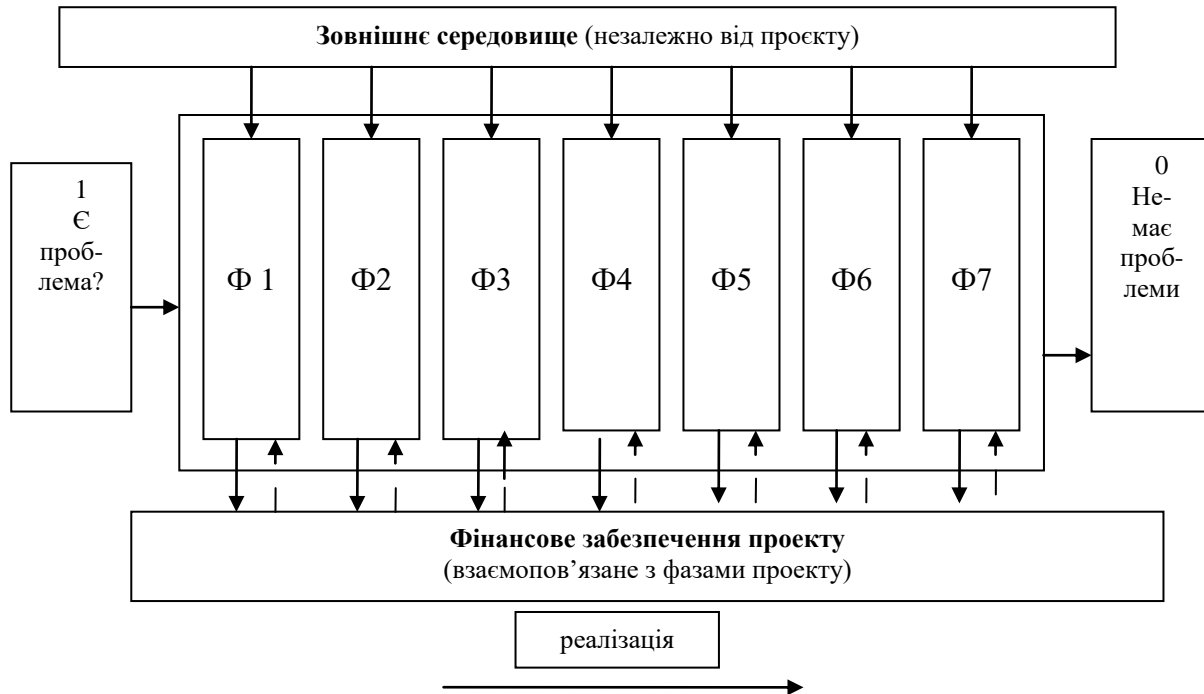

Рисунок 3. Схеми з прив'язкою проєктної діяльності до будівельного напрямку
Figure 3. Scheme with linking of project activities to construction direction
Джерело: удосконалена авторами за даними джерел [4,15]

Фаза 1. Передінвестиційна.

Консалтингові послуги потрібні за такими будівельними напрямками як вибір точок будівництва об'єкта, оцінка гідрогеологічних умов району, джерела будівельних матеріалів, конструкцій, робочої сили, персональних мереж, енергозабезпечення. Дослідження з маркетингу повинно завершуватися розробкою техніко-економічного обґрунтуванням і розробкою стратегії бізнес-планування з реалізації проєкту. Будівельна помилка на цій фазі неприпустима.

Після розробки та узгодження техніко-економічного обґрунтування (ТЕО) можна приступити до наступної фази 2.

Фаза 2. Розробка проєктно-вишукувальної документації.

Ця фаза визначає подальші параметри проєкту. На фазі будівництва ТЕО може бути змінено на $\pm 10\%$, на проєктній фазі на всі 100% .

На цьому етапі виділимо такі задачі:

1. Організаційні заходи з проєктування.
2. Технологічне проєктування та креслення.
3. Будівельне проєктування і генплани.
4. Проєктно-інженерне устаткування.
5. Кошторисні розрахунки і специфіка ресурсів – формування фінансового плану.

Він виконує функцію бюджету і функцію розподілу коштів у часі. Бюджет показує прийнятий рівень і структуру витрат по всім статтям витрат проєкту, які звичайно включають наступні категорії: робочі (трудова ресурси); матеріали; обладнання та устаткування; претенденти; накладні та загальнопромислові витрати; інші джерела витрат.

Інвестування банків з кредитуванням охоплює середньо- та довгострокові перспективи. Ваговими стають завдання з кредитування: стосується проектної діяльності; співробітництва з організаціями, установами іноземних держав, при залученні інвесторів з питань інвестиційного кредитування; розгляд комплексу заходів, схем кредитування, в яких банк виступає менеджером (агентом) або кредитором.

6. Розробка складу проекту організації будівництва.

7. Оцінка ризиків реалізації проекту.

Важливо відмітити (виконання вимог будівельної технологічності) на етапі компонування об'єктів і формування структури генплану), це координуюча системи всіх розділів проекту.

Фаза 3. Підрядні торги (тендер).

В ринкових умовах тендер вирішує конкурентоспроможність середовища реалізації проекту.

Фаза 4. Підготовка будівельного виробництва (ПБВ):

(впровадження інформаційних технологій здійснюється через АРМ (автоматизоване робоче місце)) проблемно-орієнтоване на роботу менеджера проекту.

Фаза 5. Управління реалізацією проекту:

(специфіка об'єкту, команди, керівників і функцій кожного). Практика управління доводить, що коректування ПБВ, на фазі 4 відбудеться при розробці моделі адекватного реагування на усі відхилення, корегування ресурсів.

Фаза 6. Вивід об'єкту на проектну потужність.

Фаза 7. Збут продукції, ліквідація проекту.

Проект вимагає комплексно та системно підходити до розробки та аналізу процесів, робіт в рамках діяльності компаній. При врахуванні всіх інтересів та побажань учасників будівництва, для ефективної роботи над концепцією планування в сучасних умовах використовуються спеціалізовані програми в галузі планування та формування звітної документації: MS Project, Будівельні Технології – Кошторис8.

Схема з прив'язкою проекту з будівельного напряму є важливою для діяльності компанії в цілому, оскільки здійснює створення умов: покращення координації між учасниками будівництва, відділами та службами компанії; ефективного управління ресурсами; систематизації процесів планування та контролю виконання планів; покращення аналітичної роботи; зниження ризиків за проектами; скорочення витрат та витрат компанії.

По сутності задача адаптивного управління заключається в створенні тимчасовій системи обліку та витрат по проекту, при котрій відповідальними за витрати кожної роботи являється менеджери проекту.

Представлена структурно-логічна схема планування (рисунок 4).

В плануванні діяльності компаній важливе місце займає інформаційна система управління, облік, аналіз виконання проектів, актуалізація проблем оперативних календарно - сіткових графіків, а також до уваги береться участь всіх учасників проектної діяльності. Кожен фахівець професійно розбирається в специфіці своїх робіт та процесів, послідовності і термінів виконання з урахуванням продуктивності праці підрозділів, робочих бригад, техніки, обладнання і устаткування.

Висновки. Єдиний механізм забезпечення стабільності компаній формується через складання реального плану, заснованого на знаннях всіх фахівців – виконавців робіт. Але проектному менеджеру (девелоперу) необхідно зібрати в єдину модель інформацію від усіх відповідальних за бізнес-процеси, в цьому і полягає технологія адаптивного управління в будь-якій галузі [12,13].

Рішення з вибору та впровадженню технологій адаптивного управління процесами пов'язані з передачею результатів діяльності – повноважень виконавцям та відповідальністю безпосередньо керівництву [14,15].

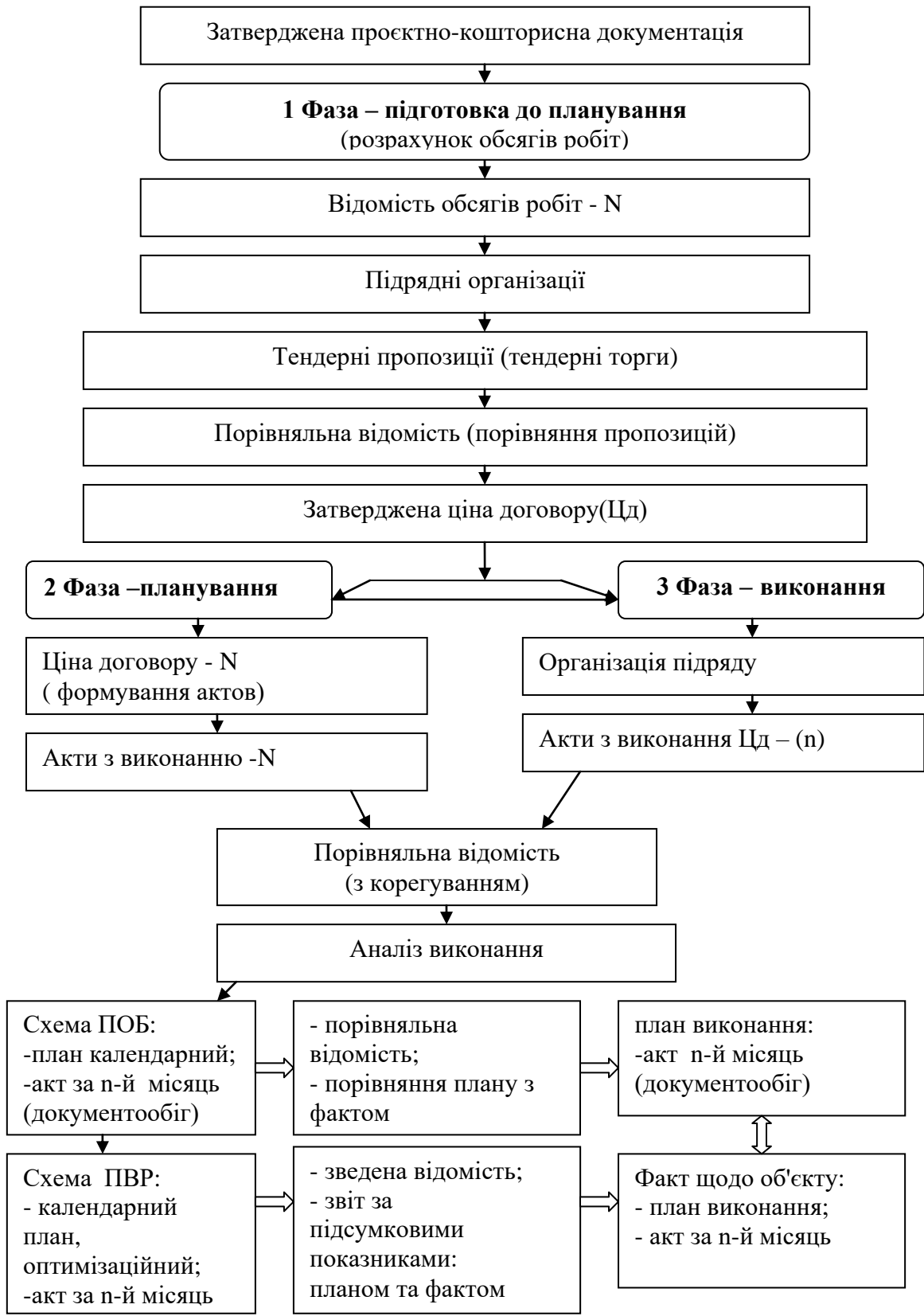

Рисунок 4. Структурно-логічна схема взаємозв'язку процесу та аналізу виконання планування
Figure 4. Structural and logical diagram of process interconnection and analysis of planning execution
Джерело: побудовано авторами за власним дослідженням [14,15]

Список літератури

1. Офіційний сайт URL: [https://uk.wikipedia.org/wiki/Адаптивна_система_\(теорія_управління\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/Адаптивна_система_(теорія_управління))
2. Druzhinin A., Druzhinin E., Davydenko O., Obukhova N. (2023) Risk-oriented approach to optimizing management in the context of using BIM technology// *Information systems in project and program management*: Collective monograph edited by I. Linde. European University Press. Riga: ISMA, 10 of October 06, PP.57-66 URL: <https://mmp-conf.org/documents/archive/monography2023.pdf>
3. Golterova T.A./Гольтерова Т.А., Obukhova N.V./Обухова Н.В., Nimkov D.O./Німков Д.О. Introduction of digital technologies in design and construction of objects/ Впровадження цифрових технологій в проектування та будівництво об'єктів // *International scientific conference Organization of scientific research in modern conditions '2021 - Conference proceedings May, 2021- «ISE&E» & SWorld in conjunction with KindleDP Seattle, Washington, USA*, pp.43 - 46 URL: <https://r.donnu.edu.ua/bitstream/123456789/1704/1/sbor-us6.pdf>
4. Обухова Н.В., Гольтерова Т.А. Поєднання перспектив впровадження інформаційних технологій з підготовкою фахівців. // *Міжнародний електронний науково-практичний журнал «WayScience» "Сучасний рух науки"*: зб. тез доп. XII міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, [Електронний ресурс]. – Дніпро, 2021. – Т.2. – С.141- 142. URL: <https://www.wayscience.com/konferentsiya-1-28-29-travnya-2020/>
5. Пейзер Р.Б. , Фрей А.Б. Профессиональный девелопмент недвижимости/ Пейзер Р.Б. , Фрей А.Б.; [пер. с англ.]// *Руководство ULI по ведению бизнеса*. –М.: UDP, 2003. – 450с.
6. Golterova T., Savchenko O., Obukhova N., Nimkov D., Babintsev A. Organizational and technological design of construction objects in the conditions of innovative development of design and construction firms/ /5th International Scientific and Practical Conference «Innovative Technology in Architecture and Design» (ITAD-2021), 20–21 May 2021, Kharkov, Ukraine , AIP Conf. Proc. 2490, 040014(2023),7desember, vol.2490, Issue 1 URL: <https://pubs.aip.org/aip/acp/issue/2490/1>
7. Обухова Н. В., Давиденко О. А. Концептуальні підходи до проблематики в проектній діяльності компаній. // *Сучасне управління організаціями: концепції, цифрові трансформації, моделі інноваційного розвитку* : зб. тез доп. II Міжнародної науково-практичної конференції [Електронний ресурс]. – Харків : ХНУ, 2023. –С.557-560 URL: <https://drive.google.com/drive/folders/1iCmsfiwWzml74mw-oK4xA-h2j-cEnV4P?usp=sharing>
8. Обухова Н. В., Давиденко О. А. Деякі аспекти впровадження в будівельну галузь цифрової економіки// *Трансформації особистості, суспільства та ринку праці: виклики майбутнього та вплив на освіту* :зб. тез доп. Міжнародної науково-практичної конференції. – Харків : ХНУ, 2023. – С.46-47 URL: <https://karazin.ua/storage/static-content/source/news/2023-09/Invitation%20DEFEP%20conference.pdf>
9. Обухова Н. В., Гольтерова Т. А. Сучасні тенденції поєднання девелопмента та інформаційного простору рішень . // *Міжнародний електронний науково-практичний журнал «WayScience» «Шляхи розвитку науки в сучасних кризових умовах»*: зб. тез доп. I міжнародної науково-практичної інтернет- конференції [Електронний ресурс]. – Дніпро, 2020. – Т.2. – С.141- 142 URL: <https://www.wayscience.com/konferentsiya-1-28-29-travnya-2020/>
10. Bazetska H., Serogina D., Obukhova N. Using the theories of behavioral economics in the process of analyzing the financial market as a method of increasing the efficiency of the functioning of the state economy// *Proceedings of the 14 th International Scientific Conference Public Economics and Administration*. Ostrava: VSB, Technical University of Ostrava, 2021, pp.42-53 URL: <https://dokumenty.vsb.cz/docs/files/cs/ced2d301-c42b-4231-8936-dd57bef443c7>
11. Обухова Н.В. Аналіз девелоперської діяльності компанії // *Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції «Ефективні організаційно-технологічні рішення та енергозберігаючі технології в будівництві»*: зб. тез доп. [Електронний ресурс]. (23-24березня 2016р.). – Харків: ХНУБА , 2016р. С.83-85
12. Обухова Н. В., Обухов В. В. Управління і оптимізація інвестиційного процесу в будівництві . Комунальне господарство міст. –К.: Техніка, 2006.–Вип. 72 (2006).– С.135-138 URL: <https://eprints.kname.edu.ua/1758/>
13. Новобранов В. Н., Обухова Н. В., Жилиякова Г. С. Вплив логістичних методів на прийняття рішень з планування та управління . Науковий вісник будівництва. – Харків: ХНУБА, 2012.– Вип.69(2012).–С. 412-419
14. Обухова Н.В. Загальні підходи до концепції планування діяльності будівельних компаній// *Матеріали 72-ї Науково-практичної конференції*: зб. тез доп. [Електронний ресурс]. (14-17березня 2017р.). – Харків: ХНУБА , 2017. –с.23
15. Obukhova, N.V./ Обухова Н.В., Golterova, T.A./ Гольтерова Т.А., Davydenko, O.A./ Давиденко О.А. Implementation of the process approach before the restoration of civil objects /Впровадження процесного підходу до відновлення об'єктів цивільного призначення// *International scientific conference «Modern systems of science and education in the USA, EU and other countries '2023»- Conference proceedings January, 2023- ProConference in conjunction with KindleDP Seattle, Washington, USA*, pp.28-31 <https://www.proconference.org/index.php/usc/issue/view/usc16-01>
Стаття надійшла до редакції 08.02.2024
Статтю рекомендовано до друку 18.03.2024

Nataliia Obukhova

Candidate of technical sciences, Ph. D., enterprise economics and production organization, Associate Professor, Education and Research Institute «Karazin Banking Institute» of V. N. Karazin Kharkiv National University, 4, Svobody Sq., Kharkiv, 61022, Ukraine
e-mail: nataliia.obukhova@karazin.ua
ORCID ID: [0000-0001-9777-7155](https://orcid.org/0000-0001-9777-7155)

Oksana Davydenko

Candidate of technical sciences, Ph. D., enterprise economics and production organization, Associate Professor, Education and Research Institute «Construction and civil engineering» Kharkiv National University of Urban Economy named after O.M. Beketova 1, St. Marshala Bazhanova, Kharkiv, 61002, Ukraine
e-mail: oks.oks730@gmail.com
ORCID ID: [0000-0002-5217-4411](https://orcid.org/0000-0002-5217-4411)

Technologies of adaptive management as a mechanism for ensuring the stability of the development of companies

Abstract. In this article, the essence of technologies, characteristics and analysis of the phases of business process implementation in project activity under adaptive management are established. Project structuring, allocation of main tasks based on systems theory and development of a functional project management system as a whole become important in adaptive management. It is necessary to consider the activities of development companies comprehensively, relying on the organizational structure through the preparation of real plans, based on the knowledge of all specialists - executors of the works. The activities of companies are clearly structured into processes, which in turn are divided into functions. At the same time, all participants in any project activity are the main elements of the company's structure, as they ensure the practical implementation of the idea and concept. Present-day problems in the organization and management of development companies that arise under the conditions of the functioning of business processes are revealed.

Adaptive management is characterized by the choice of a financing strategy for the companies' activities. But it consists in ensuring, through certain actions, the closure of financing needs and the transition from the current capital structure to the future one. In this situation, one-part and parallel use of different funding sources and schemes occurs.

The authors indicated the formation of mechanisms for the stable functioning of companies through a process approach. The environment has an impact on the implementation of any project: it is necessary to be able to determine, calculate and take into account the impacts: economic, social, financial, managerial, technological, technical and execution terms, that is, the external and internal environment. Under certain conditions, each of these impacts can be critical for the project and lead to its liquidation.

The article notes that all information from all those responsible for business processes are formed into a single industry model that ensures stable functioning.

The authors attach an important place to the information system of management, accounting, analysis of project implementation, actualization of problems of operational plans and professionalism of specialists.

New approaches and improved methodology for ensuring the stability of the functioning of companies using adaptive management are proposed.

Key words: *adaptive management, process approach, business processes, project activities, development companies.*

Formulas: 0; fig.: 4, tabl.: 0, bibl.:15

JEL Classification: *M11, O22, L16*

For citation: Obukhova N., Davydenko O. Technologies of adaptive management as a mechanism for ensuring the stability of the development of companies. Financial and Credit Systems: Prospects for Development. №1(12) 2024. P. 60-69. DOI: <https://doi.org/10.26565/2786-4995-2024-1-06> [in Ukrainian]

References

1. Official the site Retrieved from [https://uk.wikipedia.org/wiki/Адаптивна_система_\(теорія_управління\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/Адаптивна_система_(теорія_управління)) [in Ukrainian].
2. Druzhinin A., Druzhinin E., Davydenko O., Obukhova N. (2023). Risk-oriented approach to optimizing management in the context of using BIM technology// *Information systems in project and program management: Collective monograph* edited by I. Linde. European University Press. Riga: ISMA, 10 of October 06, PP.57-66 Retrieved from <https://mmp-conf.org/documents/archive/monography2023.pdf> [in English].
3. Golterova, T.A., Obukhova, N.V., Nimkov, D.O. (2021). Introduction of digital technologies in design and construction of objects// *International scientific conference Organization of scientific research in modern conditions '2021 - Conference proceedings May, «ISE&E» & SWorld in conjunction with KindleDP Seattle, Washington, USA, pp.43 - 46* Retrieved from <https://r.donnu.edu.ua/bitstream/123456789/1704/1/sbor-us6.pdf> [in Ukrainian].
4. Obukhova, N.V., Golterova, T.A. (2021). Combination of prospects for the introduction of information technologies with the training of specialists. // *International electronic scientific and practical journal «WayScience» «Modern movement of*

- science*»: a collection of report abstracts XII International Scientific and Practical Internet Conference, [Electronic resource]. Dnipro, vol.2. pp.141-142 Retrieved from <https://www.wayscience.com/konferentsiya-1-28-29-travnja-2020/> [in Ukrainian].
5. Peizer R.B. , Frey A.B. (2003). Professional real estate development / Peizer R.B. , Frey A.B.; [transl. from English] // Guide ULI to Doing Business. M.: UDP, 450 p.
  6. Golterova T., Savchenko O., Obukhova N., Nimkov D., Babintsev A. (2021). Organizational and technological design of construction objects in the conditions of innovative development of design and construction firms/ 5th International Scientific and Practical Conference «Innovative Technology in Architecture and Design» (ITAD-2021), 20–21 May, Kharkov, Ukraine , *AIP Conf. Proc.* 2490, 040014(2023), 7 desember, vol.2490, Issue 1 Retrieved from <https://pubs.aip.org/aip/acp/issue/2490/1> [in English].
  7. Obukhova, N.V., Davydenko, O.A. (2023). Conceptual approaches to problems in the project activities of companies. // *Modern management of organizations: concepts, digital transformations, models of innovative development*: a collection of report abstracts II International Scientific and Practical Conference [Electronic resource]. - Kharkov: KhNU, pp.557-560 Retrieved from <https://drive.google.com/drive/folders/1iCMsfiwWzmI74mw-oK4xA-h2j-cEnV4P?usp=sharing> [in Ukrainian].
  8. Obukhova, N.V., Davydenko, O.A. (2023). Some aspects of the implementation of the digital economy in the construction industry. *Transformations of personality, society and the labor market: future challenges and impact on education*: a collection of abstracts of the International Scientific and Practical Conference (September 20-22). Kharkov : KhNU, pp.46-47 Retrieved from <https://karazin.ua/storage/static-content/source/news/2023-09/Invitation%20DEFEP%20conference.pdf> [in Ukrainian].
  9. Obukhova, N.V., Golterova, T.A. (2020). Modern trends in the combination of development and information space solutions. // *International electronic scientific and practical journal «WayScience» «Paths of development of science in modern crisis conditions*»: a collection of report abstracts 1st international scientific and practical Internet conference [Electronic resource]. Dnipro. vol.2. pp.141-142. Retrieved from <https://www.wayscience.com/konferentsiya-1-28-29-travnja-2020/> [in Ukrainian].
  10. Bazetska H., Serogina D., Obukhova N. (2021). Using the theories of behavioral economics in the process of analyzing the financial market as a method of increasing the efficiency of the functioning of the state economy// *Proceedings of the 14 th International Scientific Conference Public Economics and Administration*. Ostrava: VSB, Technical University of Ostrava. pp.42-53. Retrieved from <https://dokumenty.vsb.cz/docs/files/cs/ced2d301-c42b-4231-8936-dd57bef443c7> [in English].
  11. Obukhova, N.V. (2016). Analysis of the company's development activity // *Materials of the VI International scientific and practical conference «Effective organizational and technological solutions and energy-saving technologies in construction*»: a collection of report abstracts [Electronic resource]. (March 23-24, 2016). Kharkov: KhNUBA. pp.83-85. [in Ukrainian].
  12. Obukhova, N.V., Obukhov, V.V. (2006). Management and optimization of the investment process in construction. Communal economy of the cities. –K.: Technika. Issue. 72. pp.135-138. Retrieved from <https://eprints.kname.edu.ua/1758/> [in Ukrainian].
  13. Novobranov, V.N., Obukhova, N.V., Zhilyakova, G.S. (2012). The influence of logistics methods on decision-making in planning and management. *Scientific bulletin of construction*. Kharkov: KhNUBA. 2012.Issue 69. pp. 412-419. [in Ukrainian].
  14. Obukhova, N.V. (2017). General approaches to the concept of planning the activities of construction companies// *Materials of the 72nd Scientific and Practical Conference*: a collection of report abstracts [Electronic resource]. (March 14-17, 2017). Kharkov: KhNUBA. p. 23. [in Ukrainian].
  15. Obukhova, N.V., Golterova, T.A., Davydenko, O.A. (2023). Implementation of the process approach before the restoration of civil objects. *International scientific conference «Modern systems of science and education in the USA, EU and other countries '2023*»- Conference proceedings January. ProConference in conjunction with KindleDP Seattle. Washington. USA. pp.28-31. Retrieved from <https://www.proconference.org/index.php/usc/issue/view/usc16-01> [in Ukrainian].

The article was received by the editors 08.02.2024

The article is recommended for printing 18.03.2024